

Produsul este excrementul acțiunii

Jeanette Winterson

2000

Sincer, când a fost ultima oară când ți-ai petrecut o zi întreagă doar bucurându-te de ceea ce făceai și simțeai? Bucuria există exclusiv doar de dragul ei, fără a te gândi la viitor sau îngrijorându-te de consecințele pe termen lung? Când a fost ultima oară când ți-ai petrecut o întreagă lună în modul ăsta? Ți-e greu să uiți de responsabilitățile tale, scopurile tale, productivitatea ta, și să fi doar în prezent?

Astăzi, viețile noastre se învârt în jurul acestor lucruri. Ne măsurăm valoarea în termeni de propriile posesiuni materiale: în termeni de control personal asupra lucrurilor din afara noastră. Ne măsurăm succesul în viață în termeni de « productivitate »; adică, abilitatea noastră de a făuri aceste obiecte. Sistemul nostru social se învârt în jurul producției și consumului de bunuri materiale mai mult decât orice altceva. Chiar și atunci când nu ne gândim la obiecte materiale, ne reprezentăm viața nouă înșine drept lucruri: luăm în vedere realizările noastre, perspectivele noastre de viitor, poziția noastră socială...orice doar nu cum ne simțim cu adevărat. Noi spunem că « Scopul scuză mijloacele »; adică, produsele acțiunilor noastre, scopurile vieților noastre, sunt mult mai importante nouă decât procesul de a trăi în sine.

Dar produsele sunt excrementele acțiunii. Produsul este ceea ce rămâne după ce praful se lasă și pulsul revine la normal, atunci când ziua este pe gătate, când sicriul este depus în pământ. Noi nu trăim în praful care se lasă sau în fișele de intrare la locul de muncă; noi suntem aici, la timpul prezent, în realizare, în facere, în simțire. Așa cum încercăm să ne immortalizăm fugind în lumea imaginilor fixe și fără de moarte, încercăm să ne externalizăm prin a gândi în termeni de rezultate ale acțiunilor noastre mai degrabă decât experiența noastră privind acțiunile în sine. La urma urmei, este așa de complicat să trebuiască să-ți faci griji dacă chiar te bucuri, cum te simți în acel moment. Este mai ușor să te centrezi pe rezultate, dovada clară a vieții tale; aceste lucruri par a fi mai ușor de înțeles, și mai ușor de controlat.

Societatea modernă este centrată în jurul producției și distribuției de bunuri materiale, mai degrabă decât în jurul fericirii și satisfacției participanților săi. Astfel, omul modern își vede viața în termeni de ce trebuie să « arate pentru ea », mai degrabă decât să considere viața în sine.

Desigur că muncitorul comun din ziua de astăzi este obișnuit să se gândească la finalitatea scopurilor mai degrabă decât la mijloace. Acesta își petrece mare parte din zi și energie lucrând la un loc de muncă care, după toate probabilitățile, nu-i îndeplinește visele. Acesta așteaptă cu nerăbdare salariul la fiecare două săptămâni, căci se bazează pe salariu spre a oferi sens vieții sale: fără, acesta s-ar simți de parcă și-ar pierde vremea. Dacă nu s-ar uita la « consecințele » acțiunilor sale ca fiind o justificare a acestora, viața ar fi de nesuportat – cum ar fi dacă acesta s-a întreba în mod constant cum se simte, în timp ce împacheta alimente, sau se întreba pe sine dacă se distra în fiecare moment în care se lupta cu faxul? În măsura în care experiența sa de zi cu zi privind viața este una tendențioasă și fără rost, acesta are nevoie să se concentreze la săptămâna care va veni, vacanța următoare, următoarea achiziție, spre a scăpa de nebunie. Și, în cele din urmă, acesta este obligat să generalizeze acel mod de a gândi și în alte părți ale vieții: începe să evalueze posibilele acțiuni în concordanță cu recompensele oferite de acestea, precum ar evalua un loc de muncă în concordanță cu salariul oferit.

Astfel, prezentul și-a pierdut aproape toată semnificația pentru omul modern. În schimb, acesta și petrece viața planificând întotdeauna pentru viitor: studiază pentru o diplomă, decât pentru plăcerea de a învăța; ași alege locul de muncă pentru statutul social, bogăția și « securitatea » pe care le oferă, decât pentru plăcere; economisește bani pentru achiziții mari și vacanțe, decât să-și cumpere drumul afară din sclavia salarială și în libertatea cu normă întreagă. Atunci când se trezește experimentând bucurie profundă cu o altă ființă umană, încearcă să înghețe acel moment, să o transforme într-un accesoriu permanent (un contract), prin căsătoria cu acea persoană. Duminicile și le petrece la biserică, unde i se spune să facă fapte bune spre a primi într-o zi salvare eternă (cum zicea Nietzsche, creștinul bun continuă să vrea să fie plătit bine), mai degrabă decât pentru pura plăcere de a ajuta pe alții. « Nerespectarea aristocratică a consecințelor », acea abilitate de a acționa de dragul acțiunii pe care fiecare erou o posedă, este mult dincolo de om.

Este un clișeu cum că bărbaților și femeilor din clasa de mijloc, de vârstă mijlocie, le-ar fi greu să pună deoparte polițele de asigurare și programele de investiție spre a acapara momentul; dar, de cele

mai multe ori, noi, de asemenea, sfârșim în a schimba prezentul cu viitorul și experiența cu suvenirurile. Salvăm momente, trofee, cutii de suveniruri, scrisori vechi, de parcă viața ar putea fi colectată, stocată, înghețată pentru mai târziu...mai târziu? Pentru când? Viața e aici cu noi, trecând prin noi ca un râu; și, precum un râu, nu poate fi ținută în loc fără a o face să-și piardă magia. Cu cât petrecem mai mult timp încercând să o "salvăm", cu atât trebuie să ne aruncăm mai puțin în ea.

Cei mai răi dintre noi, de fapt, sunt radicalii și artiștii. De prea multe ori, noi « revoluționarii » ne cheltuim eforturile gândind și vorbind despre o revoluție « care urmează să vină », mai degrabă decât concentrându-ne să facem o revoluție la timpul prezent. Ne-am obișnuit așa de tare cu gândirea în termeni de producție încât chiar și atunci când încercăm să facem viața în ceva imediat și interesant, tot ajungem să ne centrăm eforturile în jurul unui eveniment din viitor – unul pe care poate nici nu vom trăi să-l vedem. Si, precum supraveghetorii din fabrici, ne facem mai multe griji privind productivitatea noastră (numărul de oameni noi în mișcare, progresul « cauzei », etc.) decât de cum ne simțim și trăim noi și semenii noștri. Artiștii suferă de această tendință de cele mai multe ori; căci vocația lor în sine depinde de facerea de produse din materia primă a experienței vieții reale. Există ceva în pofta capitalistului pentru dominație în modul în care artiștii își modelează emoțiile și experiențele în forme ca și creație proprie prin actul expresiei; pentru exprimarea sentimentelor și senzațiilor, unice și de nepătruns așa cum sunt ele, întotdeauna consistă dintr-o formă de simplificare. Artistului nu-i ajunge să experimenteze și să aprecieze viața așa cum este ea; acesta vine și-și canibalizează propria viață pentru ceea ce este mai precis o carieră, o serie de produse în afara acestuia, chiar adaptându-și viața de dragul carierei. Mai rău decât atât, acesta poate descoperi că nu poate face dragoste pe un acoperiș în zori fără a planifica scena perfectă pentru romanul (excrementul!).

Desigur, excreția este o funcție sănătoasă și necesară a sufletului, precum și a corpului, și există un loc pentru artă în viețile noastre ca o modalitate de a turna senzațiile înapoi în lume, atunci când inima este plină până la refuz; dar dacă tu continui să încerci să o faci și după ce nu mai este necesar, până la urmă îți forțezi inima și restul din interiorul tău (mai îți minte bascmul cu găscă și cu ouăle de aur?). trebuie să punem viața și experiența pe primul loc, trebuie să ne întâlnim cu lumea având asta în minte, la fel de proaspeți și inocenți ca și atunci când eram copii, fără intenții de a canibaliza, categoriza, organiza, sau simplifica infinitățile profunde ale experiențelor. În caz contrar, vom pierde exact ce este cel mai vital, cel mai frumos, cel mai imediat acestei lumi, în căutarea noastră pentru lucruri care pot fi presate și conservate "pentru întotdeauna". Imaginația ar trebui să fie folosită în primul rând în a schimba realitatea de zi cu zi, nu doar pentru a face reprezentări simbolice a acesteia. Câte romane interesante s-ar putea scrie despre felul de viață pe care majoritatea dintre noi îl duc, până la urmă? Să facem din viață arta noastră, mai degrabă decât încercarea de a face artă din viețile noastre.

Dacă e să găsim vreodată fericirea, aceasta va fi în procesul de a trăi, de a face ceea ce ne dorim și să ne trăim visele, nu în produsele vieții noastre. Dacă nu ne oprim să ne bucurăm de prezent, când o vom face? Așa că hai să ne oprim din a « face istorie » – suntem așa de obsedați cu a « face o marcă » – și să începem să trăim. Acea ar fi adevărata revoluție. Să trăim pentru azi, pentru viețile noastre, nu pentru « rezultatele » noastre !

"Uneori", spuse Julia, "simt trecutul și viitorul presând așa de tare din ambele părți încât nu există loc pentru prezent deloc." "Dar îți spun, Henri, că fiecare moment pe care-l furi din prezent este un moment pentru care l-ai pierdut pentru totdeauna. Există doar acum."

Biblioteca Anarhistă

Jeanette Winterson
Produsul este excrementul acțiunii
2000

Preluat la 15.12.2022 de la <https://centruldecultura.wordpress.com/>

ro.theanarchistlibrary.org